

Utvecklare och leverantörer av tullsystem

2006-10-18 Version 1.0 - Basversion TDR050
2006-10-30 Version 1.1 - Kapitelindelning och textredigering
2012-01-04 Version 2.0 - PKI baserat säkerhetskoncept samt uppdatering
2012-01-19 Version 2.1 - Justering teknisk metod samt rättning
2012-03-19 Version 2.2 - Språkgranskad inför publicering
2012-12-05 Version 2.3 – Komplettering för AVIMEX, lokalt klareringsförfarande

Riktlinjer för systembeskrivning EDI-tillstånd

Inledning.....	2
Utformning och innehåll för en systembeskrivning.....	6
1. Systemägaren	7
2. Systemet	7
3. Systemkomponenter	9
4. Underhåll, support och utbildning.....	9
5. Uppdateringar och distributionssätt	9
6. Hantering av tester och slutprover	10
7. Kommunikation med Tullverket (via TMF)	11
8. Generella och TDR/SCTS specifika funktioner.....	11
9. EDIFACT-meddelande och eventuella begränsningar	15
10. Säkerhet vid informationsutbyte via EDI.....	18
11. Användning utanför Sverige	22
12. Utskrifter av elektroniska dokument	22
13. Assistans vid slutprov.....	22
14. Assistans för ansökan om tillstånd	22
15. Intygande och underskrift.....	22
16. Index återkommande instruktioner.....	24

Inledning

Till en ansökan om ett tillstånd för elektroniskt uppgiftslämnande, eller senast inför beslut om produktionstillstånd, krävs att det bifogas eller hänvisas till en systembeskrivning som efter prövning har godkänts.

Detta dokument riktar sig till leverantörer av standardsystem eller företagsunika system. Dessa riktlinjer syftar till att underlätta vad som ska beskrivas om ett system som ska lämna och/eller ta emot elektroniska dokument till Tullverket för att få beskrivningen godkänd.

Med dessa riktlinjer för systembeskrivningar får Tullverket samma uppställning och information för alla system vilket underlättar att på konkurrensneutrala grunder kontrollera, jämföra och bedöma beskrivningar från olika leverantörer.

Först kontrolleras om systembeskrivningen helt tillmötesgår dessa riktlinjer i uppställning och information, i annat fall lämnas synpunkter på justering eller komplettering i en ny dokumentversion.

När en systembeskrivning tillmötesgår dessa riktlinjer gör Tullverket en prövning om systembeskrivningen kan godkännas. I denna prövning görs även en bedömning om redovisade begränsningar eller skillnader kan accepteras. I annat fall kan vissa delar av systemet behöva förbättras för att få ett godkännande.

När systembeskrivningen har godkänts meddelas detta till systemägaren. Ett företag som ansöker om tillstånd behöver därefter inte bifoga systembeskrivningen med ansökan om hänvisning sker till en godkänd dokumentversion av systembeskrivning.

Standardsystem kan också prövas mer omfattande med syfte att bli godkänt för ett specifikt tekniskt regelverk. Sådana system publiceras på Tullverkets webbplats tullverket.se. De tillståndsinnehavare som ansöker för meddelanden inom detta regelverk med ett "Godkänt X-system" behöver inte genomföra de slutprov som normalt krävs, utan får produktionsmedgivande efter en enkel procedur för att säkerställa att företaget kan gå i produktion.

Tullverket kan i samband med en prövning av systembeskrivning eller i ett senare tidsskede ha anledning att jämföra systemet i produktion med den lämnade systembeskrivningen. Överensstämmer inte beskrivning med systemet i produktion kan företagets tillstånd för elektronisk uppgiftslämnning och systemleverantörens systemstatus "Godkänd" komma att omprövas.

Dessa riktlinjer är inte statiska utan kommer att förändras med anledning av nya erfarenheter, förändringar i teknisk utveckling eller i Tullverkets

metoder och fortsatta utveckling av elektroniska meddelanden. Vid betydelsefulla förändringar av dessa riktlinjer kommer systemleverantörerna få en övergångsperiod till att anpassa sina system och beskrivningar.

Syften med riktlinjer och godkännande av systembeskrivning:

- Underlag för att grundläggande krav på att säkerhet, vissa funktioner och kvaliteter kommer att tillgodoses innan elektroniska dokument ska utbytas mellan näringslivet och Tullverket.
- Underlag för beslut om produktionsmedgivande för tillstånd.
- Konkurrensneutral utformning av och innehåll i systembeskrivning.
- Konkurrensneutral bedömning av systembeskrivning.
- Reducerar fel och administrativ börda som är relaterade till externa system.
- Ett underlag för tillståndsinnehavaren (uppgiftslämnaren) att underlätta förståelse och möjlighet att kontrollera efterlevnad av Tullverkets riktlinjer om:
 - eget underhåll av funktion och säkerhet enligt systembeskrivning
 - att system och beskrivning överensstämmer i grundläggande krav, även efter produktionsmedgivande
 - i vilken utsträckning systemet stödjer krav och önskemål från Tullverket.

Samtidigt bildar det underlag för Tullverket att öka kompetensen om externa system för:

- Tullverkets tillståndsgivning (i utformning av tester, slutprov och systembeskrivning utformning och innehåll).
- Tullverkets efterkontroll (att grundläggande krav efterlevs efter att produktionsmedgivande har lämnats).
- Tullverkets supportfunktion (att underlätta support om påverkan av externa system).
- Tullverkets tekniska och funktionella förvaltare (vid underhåll i Tullverkets interna system och kommunikation om påverkan för externa system).
- Tullverkets utvecklingsprojekt (i deras påverkan på externa system, kommunikation och datameddelanden).

Vem ansvarar för att systemdokumentationen upprättas, är korrekt och underhålls?

System som ska kommunicera med Tullverket kan utvecklas, sammansättas, säljas, ges support och utbildning samt underhållas på många olika sätt och av olika aktörer.

Standardsystem

En mycket stor andel är de så kallade standardsystem som kännetecknas av att innehålla generella systemfunktioner som marknadsförs till företag i allmänhet. Systemägaren som utvecklar standardsystem äger oftast källkoden men säljer licenser till nyttjanderätten av systemet, ofta med ett tidsbegränsat villkor. Denna systemägare beslutar också ytterst om vilka åtgärder som ska vidtas i systemet.

Köparen (tillståndsinnehavaren) av ett standardsystem är därför beroende av sin systemägare att få systemfunktioner, rättelser, underhåll och utveckling. Systemägaren av ett standardsystem är därför den som Tullverket i första hand anser som lämplig att upprätta och underhålla en systemdokumentation om ett standardsystem.

Enligt ovanstående framgår att en återförsäljare (ÅF) av ett standardsystem normalt inte kan vara kvalificerad att upprätta och underhålla en systemdokumentation, om det inte klart framgår vem som är den egentliga systemägaren och att ÅF utför systemdokumentationen för systemägarens räkning.

Av samma anledning kan inte heller ett hel-, delägt dotter- eller systerföretag till det företag som har rättigheten till källkoden upprätta och underhålla en systemdokumentation, om det inte klart framgår vem som är den egentliga systemägaren och att koncernbolaget utför systemdokumentationen för systemägarens räkning.

Vissa standardsystem levereras med olika systemfunktioner eller -tjänster från flera leverantörer. I vissa fall är det avtalat att underleverantören blir en delleverantör som fakturerar sina tjänster direkt till tillståndsinnehavaren (uppgiftslämnaren). Om dessa systemfunktioner berör de funktioner som Tullverket efterfrågar i denna systemdokumentation, ska gränssnitten mellan systemen beskrivas och respektive leverantör beskriver separat sina systemfunktioner.

Företagsunika system

En mindre andel system är de så kallade egenutvecklade eller företagsunika systemen. För dessa system är det köparen (tillståndsinnehavaren) som beslutar och betalar för förändringar. Egenutvecklade system kännetecknas av att de är utvecklade eller anpassade särskilt för ett eller en grupp av företag. Systemen kan i sin helhet vara utvecklade med företagets egna

resurser eller vara en sammansättning av olika inköpta systemfunktioner och konsulttjänster.

Till denna systemkategori innefattas också standardsystem som har förändrats så väsentligt att det inte längre ingår i systemleverantörens normala avtal om åtagande för underhåll, support och vidareutveckling utan det sker bara på tillståndsinnehavarens beställning och för dennes räkning.

Köparen (tillståndsinnehavaren) av ett egenutvecklat standardsystem är därför den juridiska person som Tullverket i första hand anser som lämplig för att upprätta och underhålla en systemdokumentation om ett egenutvecklat system.

På grund av att det förekommer så många olika aktörer så har vi i denna dokumentation konsekvent använt benämningen:

- ”Systemägaren” för den juridiska person som normalt ska upprätta en systembeskrivning. Detta syftar på vem som äger eller kontrollera källkoden eller på annat vis är den som är bäst lämpad att upprätta systembeskrivning.
- ”Tillståndsinnehavaren” för den juridiska person som använder ett system för att upprätta tulldeklarationer och medger vilka personer i sin personal som får utställa och sigillera ett elektroniskt dokument för företaget.

Utformning och innehåll för en systembeskrivning

Generella instruktioner

För kontroll och prövning ska systembeskrivning först lämnas per e-post till edi.tillstand@tullverket.se bifogad i Word- eller pdf-format.

Om systembeskrivningen inte tillmötesgår dessa riktlinjer kan det behövas en eller flera omgångar av justering eller komplettering innan den kan prövas för ett godkännande.

Varje ny dokumentation av systembeskrivning ska därför ha en unik version och datering. Det gör det möjligt för Tullverket, systemleverantören eller tillståndsinnehavaren att referera till korrekt version som är under kontroll, prövning eller är godkänd.

Först efter att godkännande har meddelats systemägaren ska systembeskrivningen skrivas ut i original på leverantörens brevpapper och undertecknas av behörig firmatecknare och sändas per post till Tullverket.

Systembeskrivningen ska i sin slutliga version vara på svenska. Undantag kan efter särskild prövning medges, i första hand för företagsunika system.

En systembeskrivning ska bestå av följande indelning i kapitel för att kunna prövas och godkännas. Varje kapitel har en anledning att bli beskriven separat, uppfattar ni att beskrivning skulle upprepas är det inte vår avsikt - kontakta oss för ett förtydligande. Ange även sidnummer och figurnummer för varje exempel på användargränssnitt.

Denna instruktion utgår från ett standardsystem. Särskilt för egenutvecklade system kan vissa avsnitt vara helt ovidkommande, ange då "Inte tillämpligt/aktuellt". Kan också gälla specialiserade system till exempel systemstöd för Summarisk införseldeklaration, SID.

Kapitel 1-5 syftar till att ge Tullverket en övergripande förståelse. Håll gärna dessa kapitel konkreta och kortfattade. Undvik försäljningsargument i beskrivning av systemet utan fokusera på den information som ni bedömer är av intresse för Tullverket. Vid behov ber vi om komplettering eller förtydligande.

Alla system förändras efterhand med uppdateringar av olika skäl. Först när förändringar görs som berör den godkända systembeskrivningen kan behov finnas att även uppdatera den. Kontakta oss vid tveksamheter. Att system i produktion ska ha en högre systemversion än den som anges i systembeskrivningen är inte anledning att behöva uppdatera med en ny dokumentversion.

1. Systemägaren

1.1. Företaget

Beskriv företaget, verksamhet, historik, organisation samt eventuell tillhörighet inom en koncern.

1.2. Tullkompetens

Beskriv den personal som har tullkompetens, vilken utbildning eller motsvarande erfarenhet.

1.3. Kontaktpersoner

Ange kontaktvägar som postadress, telefon och e-post för:

1.3.1. Systemansvarig (övergripande)

1.3.2. Supportansvarig (gentemot tillståndsinnehavare)

1.3.3. Utbildningsansvarig (gentemot tillståndsinnehavare)

1.3.4. Underhållsansvarig (Tullsystem/EDIFACT/Kommunikation)

1.3.5. Utvecklingsansvarig (Tullsystem/EDIFACT/Kommunikation)

som Tullverket kan kontakta eller hänvisa användare till.

2. Systemet

2.1. Version

2.1.1. Vad kallas systemet, tullmodulen?

2.1.2. Vilken version är aktuell för systembeskrivningen?

2.1.3. Hur framgår det för uppgiftslämnaren vilken version som används? Se kapitel 16 index instruktion - a).

2.2. Typ av system

2.2.1. Kategori

Beskriv vilken typ av system det är, till exempel:

- ett standardsystem,
- en systemkärna till vilken företagsanpassningar krävs,
- ett egenutvecklat eller sammansatt systemstöd för ett visst(a) företag, eller
- en system- eller programmodul som maskinellt bearbetar och förmedlar data från och till andra system.

2.2.2. Förbehåll

Beskriv om uppgiftslämnaren har några förbehåll om var och hur systemet installeras eller var information bearbetas, till exempel:

- Tillståndsinnehavaren (uppgiftslämnaren) kan fritt välja dator och plats var systemet installeras och ansvarar själv för alla löpande driftsrutiner.

- Tillståndsinnehavaren (uppgiftslämnaren) har vissa begränsningar i att välja dator och plats var systemet installeras eller var information bearbetas.

Beskriv anledning. Till exempel villkor för nyttjande kräver att vissa tjänster utförs av systemägaren eller att uppgiftslämning bearbetas i andra system.

- Tillståndsinnehavaren (uppgiftslämnaren) har ingen möjlighet att välja dator eller plats var systemet installeras och systemägaren ansvarar för driften.

Beskriv varför, till exempel en ASP-lösning (Application Service Provider).

- Tillståndsinnehavaren (uppgiftslämnaren) sammanställer information och den överförs till en så kallad IT Service Provider, som konverterar information till meddelandeformat, signering och överför enligt Tullverkets regelverk.

2.3. Systemstöd

2.3.1. Användningsområde

Beskriv kortfattat vad hela systemets huvudsakliga omfattning är samt vilka tullmässiga områden som systemet stödjer (import, export, transit med mera). Om uppgifter inte helt och hållet skapas inom systemet, beskriv samverkan med andra system.

2.3.2. Elektronisk överföring

Beskriv övergripande på vilket sätt systemet processar elektroniskt informationsutbyte från eller till tillståndsinnehavaren med Tullverket; från läget när användaren begär att information ska sändas till dess svarsmeddelande har mottagits och informationen har bearbetats.

2.3.3. Moduler

Bifoga en översiktsbild på systemets sammansättning av moduler och/eller samband som underlättar förståelsen för systemets konstruktion.

Om systemets stöd, för tullområdet, i sin tur är uppdelat i flera moduler, till exempel export, import eller transit, specificera vilka moduler som systemet erbjuder och kortfattat dess funktioner.

3. Systemkomponenter

3.1. Datormiljö

Beskriv på vilken(a) miljöer systemet är avsätt att användas för, minidator och operativsystem, PC-server, webbserver, PC stand-alone, Citrix med mera.

3.2. Systemkonfiguration

Bifoga en schematisk översiktsbild på en normal konfiguration bestående av de komponenter (se vidare 3.3) som totalt behövs för uppgiftslämning, systemet, användaren och kommunikation med Tullverkets mottagningsfunktion, TMF.

3.3. Komponenter

Förklara de komponenter som ingår i översiktsbilden, även de som kan ligga utanför systemlicensen men som är en förutsättning. Till exempel för kommunikation med TMF; EDIFACT-program, filöverföringsprotokoll, nättjänst mot VAN/TMF, applikation för signering samt tekniska metoder vid förstärkt behörighets- eller identitetskontroll.

3.4. Externa komponenter

Beskriv vilka av dessa komponenter som systemägaren inte har total drifts-, support- eller underhållsansvar för eller vars kostnader avräknas direkt mot tillståndsinnehavaren.

4. Underhåll, support och utbildning

Beskriv villkor, tillgång och begränsningarna för tillståndsinnehavaren avseende:

- 4.1. support,
- 4.2. underhåll och
- 4.3. utbildning i systemet.

Till exempel - ingår respektive tjänst inom vissa ramar mot en årlig avgift, mot en ersättning av nedlagd tid eller period endast mot offert. Beskriv gärna så tydligt att det framgår var eller när systemägarens ansvar övergår till en service mot ersättning.

Om någon av dessa tjänster inte utförs eller erbjuds av systemägaren själv, är det viktigt att beskriva vem som utför tjänsten.

5. Uppdateringar och distributionssätt

Beskriv noga hur systemet uppdateras vid förändringar i program respektive databas. Till exempel:

- Programpaket görs tillgängligt på systemägarens resurs typ central server eller webbplats. Installerat system hos tillståndsinnehavaren kontrollerar med automatik om systemförändring är aktuellt och utför i så fall en hämtning samt installation av såväl program som databas. Hela processen sker normalt utan behov av medverkan från vare sig tillståndsinnehavaren eller systemägaren.
- Programpaket med förändringar meddelas till tillståndsinnehavaren som uppmanas att utföra uppdatering, genom att hämta från central server eller webbplats eller distribueras elektroniskt eller på media, typ en CD. Installation sker via installationsprogram som hanteras självständigt av tillståndsinnehavaren, normalt utan behov av en medverkan från systemägaren.
- Programförändringar distribueras som ovan, men förändringar i databasen får bara utföras av systemägaren men utförs normalt från distans via uppkoppling till tillståndsinnehavarens installation.
- Program- eller databas förändringar får bara utföras av systemägaren. Förändringarna utförs alltid på plats hos tillståndsinnehavaren.

6. Hantering av tester och slutprover

Tillståndsinnehavaren måste ha möjlighet till att sända meddelande till Tullverkets företagstestmiljö istället för produktionsmiljön. Det handlar om att utföra egna tester, slutprover för meddelanden och i utbildningssyfte. Sådana meddelanden ska innehålla en indikator att det är ett testmeddelande.

En indikator i meddelande talar om att överföringen innehåller testärende och behandlas då i Tullverkets företagstestmiljö och inte i produktionsmiljön. På motsvarande sätt returneras indikatorn i svarsmeddelande för att tillståndsinnehavarens system ska kunna särbehandla ett produktionsärende från ett testärende.

För att undvika sammanblandning måste också systemet på ett mycket tydligt sätt visa användaren skillnaden på tullärenden och meddelanden i test eller produktion.

- 6.1. Beskriv noga hur testindikator appliceras i utgående meddelande och hur det hanteras i inkommande svar. Hur utförs test, i parallell drift med både produktion och test, med avstängd produktion eller om tester kräver separata system eller miljöer.
- 6.2. Beskriv, med exempel på bildskärm, hur det framgår för användaren om tullärendet eller meddelandet samt i Tullverkets svar är ett produktions- eller ett testärende.

7. Kommunikation med Tullverket (via TMF)

- 7.1. Beskriv kommunikationsprocessen - stegvis. Från det läge att systemet har fått godkänt att sända information till och med det läge att det sista meddelandet i utbytet har hämtats från TMF och bearbetats i systemet.

Hänvisa i processtegen till den relevanta komponenten - som beskrivits i systemkonfiguration i kapitel 3.2 - inom vilket respektive processteg utförs. Bifoga en schematisk översiktsbild på processen med hänvisningar.

- 7.2. Upprättas en direktkommunikation från tillståndsinnehavarens installation av systemet till TMF eller används mellanled som till exempel en VAN operatör och i så fall vad utförs hos denne?
- 7.3. I vilken intervall sker kommunikation med TMF, kan användare påverka detta intervall? Kan detta intervall förändras av mellanled eller av VAN-operatör?
- 7.4. Beskriv systemets behandling vid mottagning av elektroniska överföringar från Tullverket avseende kontroll av meddelande, signering, loggning och skapa kvittenser om rätt eller fel.

8. Generella och TDR/SCTS specifika funktioner

I de olika TullDataRegelverken, TDR och Swedish Customs Technical Specifications, SCTS framgår villkoren för att tekniskt korrekt utforma elektroniska dokument.

Utöver dessa villkor ställer Tullverket också ett antal krav och önskemål på funktioner i de system som systemägaren utvecklar för att systembeskrivningen ska kunna godkännas.

Dessa krav och önskemål syftar bland annat till att systemets utformning av eller brist på funktioner inte får skapa allvarliga kvalitetsbrister eller merarbeten för Tullverket samt reducerar onödig support för uppgiftslämnaren och Tullverket.

Om vissa regelverk inte är aktuella för systemet, ange "Ingår inte i systemstödet".

8.1. Krav

8.1.1. Oavsett regelverk

8.1.1.1. Status vid indirekt kommunikation

Beskriv, om inte systemet har direkt kommunikation till TMF,

de koder som kan förekomma för att beskriva var och status på meddelandet när det befinner sig i mellanleden, det vill säga utanför systemet men innan det når TMF.

8.1.1.2. **EDIFACT-kontroll**

Beskriv hur behörig person kan kontrollera att registrerade uppgifter överensstämmer med innehållet i EDIFACT-meddelandet innan eller efter att det har skickats iväg.

8.1.2. **TDR050 (Import och Export)**

8.1.2.1. **Statuskoder**

Se kapitel 16 index instruktion - a)

Se kapitel 16 index instruktion - b)

Definiera vad som utgör ett tullärende för systemet.

8.1.2.2. **Felkoder**

Se kapitel 16 index instruktion - a)

Se kapitel 16 index instruktion - c)

8.1.2.3. **Felhantering**

Se kapitel 16 index instruktion - d)

8.1.2.4. **Bevakning av pågående ärenden**

Se kapitel 16 index instruktion - a)

Se kapitel 16 index instruktion - e)

8.1.2.5. **Sammanslagning och sortering av varuposter**

Beskriv hur systemet

- hanterar summering av varuposter avseende av dubletter

(lika innehåll i kriterier) och

- om sortering sker av varuposter samt i så fall

- i fallande eller stigande följd.

Specificera i förekommande fall kriterier för sammanslagning och sortering separat för export respektive import.

8.1.2.6. **Indikatorer**

Beskriv hur systemet hanterar att sätta rätt indikator i elektroniska dokument. Beskriv om respektive indikator sätts med ett från systemet förutbestämt värde eller om användare tvingas att ange ett värde för:

8.1.2.6.1. Ombudsrelation/kvalitetssäkrat ärende
(GIS=ZKS)

8.1.2.6.2. Call me kod (GIS=Z11) som kombineras med
kod avseende restriktioner
Se kapitel 16 index instruktion - a)

8.1.2.6.3. *Underkapitlet ej längre aktuellt.*

8.1.2.7. **Skvalpären**

Beskriv vilket stöd systemet har för att enbart bevaka så kallade "Skvalpären" det vill säga tullärenden som påbörjade men inte ännu är klarerade och frigjorda (till exempel för UNU, HNU och DNU). Exemplifiera med en skärmbild

Beskriv hur systemet hanterar CUSRESU-IEMD i dessa fall.

8.1.2.8. **Varans värde**

Beskriv om, i så fall hur systemet stödjer beräkning av:

- Tullvärde
- Statistiskt värde
- Faktura värde

8.1.2.9. **Reservrutin**

Se kapitel 16 index instruktion - i)

8.1.3. **TDR310 (DDNTA 4.0 - Transit)**

8.1.3.1. **Statuskoder**

Se kapitel 16 index instruktion - a)
Se kapitel 16 index instruktion - b)

8.1.3.2. **Felkoder**

Se kapitel 16 index instruktion - a)
Se kapitel 16 index instruktion - c)

8.1.3.3. **Felhantering**

Se kapitel 16 index instruktion - d)

8.1.3.4. **Bevakning av pågående ärenden**

Se kapitel 16 index instruktion - a)
Se kapitel 16 index instruktion - e)

8.1.3.5. **Reservrutin**

Se kapitel 16 index instruktion - i)

8.1.4. **TDR007 (Utgående import och export)**

8.1.4.1. **UTL**

Se kapitel 16 index instruktion - a)
Se kapitel 16 index instruktion - f)
Se kapitel 16 index instruktion - g)
Se kapitel 16 index instruktion - h)
Beskriv eventuella status, bevakningsrutiner samt integration

med importärende, tulljournal.

8.1.4.2. **ZKH**

Se kapitel 16 index instruktion - a)

Se kapitel 16 index instruktion - f)

Se kapitel 16 index instruktion - g)

Se kapitel 16 index instruktion - h)

Beskriv eventuella status, bevakningsrutiner samt integration med att upprätta eller avstämna mot kompletterande tulldeklaration.

8.1.4.3. **ZKB**

Se kapitel 16 index instruktion - a)

Se kapitel 16 index instruktion - f)

Se kapitel 16 index instruktion - g)

Se kapitel 16 index instruktion - h)

8.1.5. **SCTS-AIS (Summarisk införseldeklaration)**

Se kapitel 16 index instruktion - a)

Se kapitel 16 index instruktion - f)

Se kapitel 16 index instruktion - g)

Se kapitel 16 index instruktion - h)

Se kapitel 16 index instruktion - i)

8.1.6. **SCTS-NP**

8.1.6.1. **Lokalt klareringsförande - ALE, ALI**

Beskriv om, systemet även hanterar NIB samt har förmågan att sammanställa flera NIB till en ALE/ALI.

Beskriv om, integration finns med affärssystem för utbyte av information om NIB eller ALE/ALI.

8.1.6.1.1. **Statuskoder**

Se kapitel 16 index instruktion - a)

Se kapitel 16 index instruktion - b)

8.1.6.1.2. **Felkoder**

Se kapitel 16 index instruktion - a)

Se kapitel 16 index instruktion - c)

8.1.6.1.3. **Felhantering**

Se kapitel 16 index instruktion - d)

8.1.6.1.4. **Bevakning av pågående ärenden**

Se kapitel 16 index instruktion - a)

Se kapitel 16 index instruktion - e)

Beskriv om, förmåga att bevaka att

NIB/anmälan/underrättelse blir deklarerad i en kompletterande deklARATIONEN.

8.1.6.2. Exportmedgivande ZKL

Se kapitel 16 index instruktion - a)

Se kapitel 16 index instruktion - f)

Se kapitel 16 index instruktion - g)

Se kapitel 16 index instruktion - h)

8.2. Önskemål

- 8.2.1. Beskriv på vilket (-a) sätt systemet särskilt stödjer kvalitetskrav enligt AEO Guidelines; till exempel spårbarhet, korrekt klassificering och uppbörd, kontroll om värden är rimliga eller är uppdaterade.
- 8.2.2. Beskriv vilka stöd systemet tillhandahåller för kontroll och kvalitet i tulldeklaration, typ validering av värden mot de stödregister som Tullverket erbjuder:
- Integrerad TARIC tulltaxan; beskriv vilken källa samt uppdateringsfrekvens, systemets omfattning av TARIC avseende:
 - klassificeringsnummer,
 - åtgärder,
 - tilläggsnummer,
 - texter,
 - historik (till exempel 3 kalenderår bakåt) samt
 - i så fall hur säkras en obruten kontinuitet i historik,
 - kund- och tillståndsregister,
 - växelkurser,
 - andra kodregister.
- 8.2.3. Beskriv om, i så fall vilket användarstöd systemet erbjuder för att användaren ska förstå vilken uppgift som ska lämnas, till exempel fältrubrik, hjälptext, hänvisning till ED-fältnr och Tullvärdehandledning.
- 8.2.4. Beskriv om, i så fall hur systemet stödjer validering av obligatoriska fält i förhållande till det meddelande som ska överföras för ärendet.

9. EDIFACT-meddelande och eventuella begränsningar

Omfattning av meddelanden.

Varje regelverk omfattar ett antal EDIFACT-meddelanden av både funktionell och teknisk karaktär som ska utbytas mellan

tillståndsinnehavare och Tullverket. Systemet ska enligt regelverket för varje grundmeddelande också hantera tillhörande kvittensmeddelande.

Tullverket rekommenderar att varje system utvecklar ett komplett stöd för alla meddelanden inom respektive regelverk.

Systemägaren ska inom detta kapitel antingen verifiera ovanstående eller specificera exakt vilka meddelanden som systemet stödjer samt lämna en förklaring varför systemet inte stödjer saknade meddelanden.

Begränsningar i meddelande.

I regelverken framgår också vilken information varje meddelande har förmåga att överföra. En systemägare kan av olika skäl utveckla begränsningar i sin hantering av meddelanden i förhållande till vad som är möjligt eller tillåtet inom regelverken. Det kan t.ex. handla om att systemet begränsar antal tecken för vissa datafält eller i förmågan att upprepa vissa data i förhållande till vad regelverket tillåter.

Systemägaren ska i detta kapitel antingen verifiera att inga begränsningar finns eller beskriva vilka systemet har i respektive meddelande.

Begränsningar accepteras generellt inte om de strider mot legala eller tekniska principer, kan orsaka merarbete för Tullverket eller för annan avsändare eller mottagare av meddelanden. I beskrivningen ska det tydligt framgå för tillståndsinnehavaren att det är systemet som sätter begränsningen och inte Tullverket.

En systemägare som vill få sitt system prövat som så kallat "Godkänt system" för vissa tekniska regelverk måste också genomföra tekniska slutprov för de regelverk som har sådana slutprov.

Dessa tekniska slutprov samt i förekommande fall dokument för redovisning finns att tillgå på Tullverkets webbplats eller via kontakt med edi.test@tullverket.se. Specifikation(er) ska bifogas som bilaga till systembeskrivningen.

Skillnader mellan användargränssnitt och meddelande

En systemägare kan av olika skäl även utveckla skillnader i systemets användargränssnitt i förhållande till vad systemets elektroniska meddelande förmedlar. Användaren kan på så vis registrera mer eller mindre än vad meddelandet kan förmedla till Tullverket och omvänt kan användaren se mindre av mottagen information, datafält eller upprepningar.

Systemägaren ska i detta kapitel antingen verifiera att inga skillnader finns eller beskriva vilka skillnader som existerar. Men systemägaren måste i så fall även beskriva på vilket sätt systemet uppmärksammar användaren på dessa skillnader och hur användaren kan kompensera skillnaden.

För en enskild tillståndsinnehavare kan begränsningar eller skillnader accepteras som en unik företagsanpassning om tillståndsinnehavaren kan påvisa att deras verksamhet inte har behov av informationen samt att tillståndsinnehavaren i annat fall skulle drabbas av onödigt merarbete.

- 9.1. **TDR050 (Import och Export)**
 - 9.1.1. Omfattning av meddelanden.
Se kapitel 16 index instruktion - j)
 - 9.1.2. Begränsningar i meddelande
Se kapitel 16 index instruktion - k)
 - 9.1.3. Skillnad mellan användargränssnitt och meddelande
Se kapitel 16 index instruktion - l)
- 9.2. **TDR310 (DDNTA 4.0 - Transit)**
 - 9.2.1. Omfattning i meddelanden.
Se kapitel 16 index instruktion - j)
 - 9.2.2. Begränsningar
Se kapitel 16 index instruktion - k)
 - 9.2.3. Skillnad mellan användargränssnitt och meddelande
Se kapitel 16 index instruktion - l)
- 9.3. **TDR007 (Utgående import och export)**
 - 9.3.1. Omfattning i meddelanden.
Se kapitel 16 index instruktion - j)
 - 9.3.2. Begränsningar
Se kapitel 16 index instruktion - k)
 - 9.3.3. Skillnad mellan användargränssnitt och meddelande
Se kapitel 16 index instruktion - l)
- 9.4. **SCTS-AIS (Summarisk införseldeklaration)**
 - 9.4.1. Omfattning i meddelanden.
Se kapitel 16 index instruktion - j)
 - 9.4.2. Begränsningar
Se kapitel 16 index instruktion - k)
 - 9.4.3. Skillnad mellan användargränssnitt och meddelande
Se kapitel 16 index instruktion - l)

9.5. SCTS-NP

9.5.1. Omfattning i meddelanden.
Se kapitel 16 index instruktion - j)

9.5.2. Begränsningar
Se kapitel 16 index instruktion - k)

9.5.3. Skillnad mellan användargränssnitt och meddelande
Se kapitel 16 index instruktion - l)

10. Säkerhet vid informationsutbyte via EDI

*Under 2011 införde Tullverket ett nytt PKI-baserat säkerhetskoncept för det elektroniska informationsutbytet via EDI. Det PKI-baserade säkerhetskonceptet ska helt ersätta den gamla lösningen (**Nexus Elektroniska Sigill**) som under en övergångsperiod fortfarande kan användas parallellt med det nya säkerhetskonceptet.*

I denna version av riktlinjer för systembeskrivning finns därför båda säkerhetskoncepten med under denna övergångstid. Efter 1 april 2012 är riktlinjerna för det gamla säkerhetskonceptet enbart aktuellt vid uppdatering av tidigare godkända systembeskrivningar för de system som inte ännu har anpassats till det nya säkerhetskonceptet.

Tullverket lägger särskild vikt vid att denna del av beskrivningen övertygar ur juridisk och teknisk aspekt så att systemet har en tillfredställande säkerhetshantering i informationsutbytet via EDI.

Tullverket måste alltid kunna säkerställa

- a) vilket **företag** som lämnar elektroniska uppgifter,*
- b) för vissa meddelanden, även identiteten på den **personliga utställaren** av det elektroniska dokumentet.*

Uppgiftsmottagaren måste kunna säkerställa

- c) att det är Tullverket som lämnar elektroniska uppgifter.*

Detta säkerställs på olika vis i det gamla och nya säkerhetskoncepten.

10.1. Äldre lösning baserad på SÄKdata/Nexus Elektroniska Sigill

Hantering av sigillnycklar, behörighetskontroller, sigilleringsformer och dess processer ska beskrivas speciellt noggrant och exemplifieras med till exempel bildskärmsbilder för att i förväg kunna bedömas och i efterhand kunna kontrollera skyddet.

10.1.1. Vilken (vilka) sigilleringsform och behörighetsattribut använder systemet? Till exempel:

- Fristående sigillering, behörighetskontroll av personlig utställare, dokument- och personligt sigill sker per ärende och utförs med ett smartcard i fristående (enbart ansluten till elnät) sigillator.
- Inbyggd sigillering med engångslösen, behörighetskontroll av personlig utställare (ny fordras efter 30 minuter inaktivitet) utförs med ett smartcard i fristående sigillator. Dokument- och personlig sigillering sker omedelbart eller senare med hjälp av krypterade sigillnycklar och sigillprogramvara i en programslinga som inte kan påverkas och inte ger någon möjlighet till att detektera sigillnycklar.
- Inbyggd sigillering, som ovan men med inbyggd eller integrerad kortläsare.
- Annan metod.

10.1.2. Beskriv säkerhetsrutiner (gärna med skärmbildsekvenser) för:

- 10.1.2.1. Behörighet och säkerhet att hantera nya sigillnycklar, krypteringsfunktion och var och hur sigillnycklar lagras.
- 10.1.2.2. Behörighetskontroll av användare vid inloggning av ert system som hanterar färdigställandet av tulldeklaration.
- 10.1.2.3. Funktion(er) för utställaren att kontrollera den information i ärendet som kommer att sändas till TDS, spara (avvakta), återuppta och markera för sända elektroniskt dokument, ångra sig innan överföring sker.
- 10.1.2.4. Funktion för att markera flera ärenden för sändning som skapats av flera användare och princip för vems utställarsigill som används för markerade ärenden.
- 10.1.2.5. Det förstärkta behörighetskontrollsystemet och skyddsrutiner för den person som ska vara utställare av elektroniska dokument. Beskriv processen hur och var sigillnyckeln hanteras i samband med hanteringen med smartcard, tullsigillator eller motsvarande lösning för behörighetskontroll. Beskriv stegvis varifrån krypterad

sigillnyckel hämtas, var den dekrypteras, beräknas samt när och hur dekrypterade sigillnyckel raderas. Förtydliga gärna med schematisk översiktsbild samt beskriv tydligt hur denna process har skyddats från mänsklig påverkan och detektering av okrypterade sigillnycklar.

Beskriv särskilt hur hanteras:

- 10.1.2.5.1. Initialkontroll. Vad eller när aktiverar behörighetskontroll för utställare?
- 10.1.2.5.2. Inaktivitetskontroll. Hur definieras inaktivitet och när kontrolleras den?
- 10.1.2.5.3. Inom vilken tidsintervall? Ställbar intervall eller ett fast värde i programkod?
- 10.1.2.5.4. Återställningsfunktioner vid inaktivitet respektive utloggning.
- 10.1.2.5.5. Hantering av sigillnyckel vid sigillering av EDIFACT-meddelande? Om detta inte sker i direkt och slutet samband med behörighetskontrollen, till exempel om det sker först vid överföring.

10.2. Ny lösning baserad på PKI-certifikat

Se vår dokumentation "*Riktlinjer och anvisningar avseende säkerhet vid informationsutbyte via EDI*" på [tullverket.se/Innehåll A-Ö/Säkerhet vid informationsutbyte via EDI](http://tullverket.se/Innehåll/A-Ö/Säkerhet/vid_informationsutbyte_via_EDI) . Hänvisningar till avsnitt nedan avser detta dokument.

10.2.1. PKI Certifikat och privata signeringsnycklar

10.2.1.1. Beställning av signeringscertifikat

Beskriv om, och i så fall på vilket sätt systemet har integrerat den administrativa hanteringen att generera signeringscertifikat enligt avsnitt 4 i dokumentet "*Riktlinjer...EDI*" .

10.2.1.2. Underhåll av signeringscertifikat

Beskriv om och i så fall på vad sätt systemet har ytterligare funktioner som att bevaka certifikats giltighetstid, beställa nya certifikat, spärra certifikat (till exempel med anledning av att firmatecknare inte längre är anställd) samt loggfunktioner på händelser.

Om signeringscertifikatens giltighetstid går ut avvisas alla meddelanden vilket kan få allvarliga konsekvenser för tillståndsinnehavaren. Tullverket ansvarar inte för bevakning och förnyelse av signeringscertifikat. Tillståndsinnehavaren bör i sin bevakning även ta hänsyn till ledtiden att få ett förnyat signeringscertifikat i produktion.

10.2.1.3. **Hantering av signeringsnyckel vid mottagning**

Beskriv hur respektive krav 1 samt 11-13 tillfredställs i systemet avseende avsnitt 5 i dokumentet ”Riktlinjer...EDI”.

10.2.2. **Behörighetskontroll**

10.2.2.1. **Generell behörighetskontroll för tullsystemet**

10.2.2.1.1. **Användarbehörighet**

Beskriv om, funktion finns för registrering av användare och vilka behörigheter i tullsystemet.
Se kapitel 16 index instruktion - a).

10.2.2.1.2. **Inloggning och åtkomst till tullsystemet**

Beskriv om, funktion med inloggning och åtkomst till tullsystem, till exempel Användaridentitet + lösenord. Ange vilka säkerhetskrav systemet ställer på dessa två begrepp (minimum teckenantal, a/n, giltighetstid, återupprepning).
Se kapitel 16 index instruktion - a).

10.2.2.2. **Tvåfaktorslösning**

För vissa meddelanden till Tullverket krävs en säkerhetskategori 2 vilket innebär att utöver signering krävs en tvåfaktorslösning för att skapa en förstärkt behörighets- och identitetskontroll enligt avsnitt 1.5 och 5.2 i dokumentet ”Riktlinjer...EDI”.

10.2.2.2.1. **Teknisk beskrivning på produkt**

Bifoga leverantörens beskrivning på produkt och metod för säker personlig identifiering som systemägaren har valt för att uppfylla så kallad tvåfaktorslösning.

Om produkten i sig inte är en tvåfaktorslösning (PIN-kod eller lösen + engångslösen) utan enbart enfaktorslösning (engångslösen) måste den kombineras med en annan faktor (i en integrerad, säker och självständig process) för att utgöra en acceptabel tvåfaktorslösning. Beskriv den andra faktorn och dess säkerhetskrav (se 10.2.2.1.2) samt processen i nästa kapitel för krav 2.

10.2.2.2. Användning av tvåfaktorslösning

Beskriv hur respektive krav 2-10 var för sig tillfredställs i systemet avseende kapitel 5 i dokumentet

”**Riktlinjer...EDI**”. Se kapitel 16 index instruktion - a).

Krav 3 - den maximala tid som för närvarande gäller avseende inaktivitet är 30 minuter. Beskriv om tullsystemet har funktion för användaren att skyddas från obehörig användning vid kortare frånvaro under 30 minuter.

11. Användning utanför Sverige

Beskriv om, i så fall vilka skillnader uppstår i system eller tjänster om någon del av följande: installation av program, kommunikation eller användning sker utanför Sverige.

Tullverket ska ha möjlighet att kontrollera system och tjänster mot systembeskrivning och i uppföljning av tillstånd vilket normalt ska genomföras i Sverige. Beskriv om, i så fall på vilket sätt systemägaren har ansvar i avtal med tillståndsinnehavaren att assistera till att kontroll kan genomföras i Sverige för systeminstallationer utanför Sverige.

12. Utskrifter av elektroniska dokument

Bifoga gärna bilagor på de utskrifter som systemet kan producera för elektroniska dokument utifrån slutprovsärenden. Här avses de utskrifter som kan behövas för manuell klarering ”över disk”, vid undantag från elektronisk uppgiftslämning eller vid reservrutin om driftstopp i ert eller Tullverkets system.

13. Assistans vid slutprov

Beskriv systemägarens roll och vilka tjänster som erbjuds till tillståndsinnehavaren om att utföra slutprov för produktionsmedgivande för elektroniska meddelande.

14. Assistans för ansökan om tillstånd

Beskriv systemägarens roll och vilka tjänster som erbjuds till tillståndsinnehavaren om att utföra ansökningshandlingar för tillstånd och liknande.

15. Intygande och underskrift

Systemägare X intygar att:

- Systembeskrivningen överensstämmer med det system som installeras.

- Lämna in och avvakta godkännande av en ny dokumentversion, innan förändringar genomförs som påverkar innehållet i denna dokumentversion.
- Meddela om kontaktnamn eller -vägar förändras.
- Lämna kompletterande information vid uppmaning av Tullverket.
- Åtgärda brister enligt de krav som denna instruktion innehåller självmant eller på Tullverkets uppmaning.

Systembeskrivningen ska intygas och undertecknas av systemägarens firmatecknare med namnförtydligande och datum.

Systembeskrivningen skickas först in via e-post till edi.tillstand@tullverket.se för synpunkter eller godkännande. Systembeskrivningen ska vara i word eller pdf-format.

Efter meddelande om godkännande skickas systembeskrivningen undertecknad och i original per post till Tullverket, EDI-tillstånd, Box 12854, 112 98 Stockholm.

16. Index återkommande instruktioner

- a) Infoga exempel på användargränssnitt
- b) Beskriv alla statuskoder som systemet ger om de olika lägen ett tullärende kan befinna sig och vilket villkor som utlöser respektive status. Till exempel tabell med kolumner: Statuskod - Beskrivning - Villkor - Anmärkning.
- c) Beskriv exakt vilka och hur de felkoder som visas för användaren, samt deras eventuella förklaring.
- d) Beskriv på vilket vis ett felmeddelande från Tullverket ska hanteras av användaren för att rätta eller makulera ärendet.
- e) Beskriv hur systemet stödjer att bevaka enbart de tullärenden som har en pågående behandling det vill säga från att ärendet har godkänts för överföring till Tullverket till dess ärendets alla sända meddelande har fått sitt sista logiska elektroniska svar. Omfattningen beror på definitionen av vad ett tullärende är i systemet.
- f) Beskriv processen och funktioner som har systemstöd.
- g) Beskriv hur tillståndsinnehavaren blir uppmärksam på att ett meddelande har hämtats från Tullverket.
- h) Beskriv hur användaren kan tillgodogöra sig av all information i meddelandet, bifoga exempel på utskrift eller exempel på skärmbild.
- i) Beskriv systemstöd för reservrutiner.
- j) Verifiera att alla meddelanden i regelverket hanteras av systemet. Specificera annars i en förteckning över alla meddelande i regelverket och markera de meddelandenamn som systemet hanterar. Ge en kort anledning till varför inte aktuellt meddelande omfattas av systemet. Ange ett datum för driftsättning om det är beslutat att meddelandet ska utvecklas.
- k) Verifiera att systemet inte har några begränsningar i regelverkets meddelanden. Specificera annars begränsningar mellan respektive meddelande och regelverk och bifoga denna till systembeskrivningen som bilaga. Använd i förekommande fall dokumentmall på Tullverkets webbplats.
- l) Verifiera att systemet inte har några sådana skillnader. Specificera annars i särskild bilaga vilka skillnader systemet har i information mellan användargränssnitt och meddelande.